

РЕШЕНИЕ

№ 4352

гр. София, 31.07.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в публично заседание на 15.07.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **4012** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл.

1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Делото е образувано по искова молба на К. С. А., чрез адвокат В. В., с адрес за кореспонденция: [населено място], [улица], вх. А, ет. 4 срещу Националната Агенция за Приходите.

Претендира се:

1. Да се осъди ответника да заплати на ищеца исковата сума в размер на 1 600 лева, представляваща обезщетение за причинени имуществени вреди в производството по издаване и обжалване по административен ред на отменения Ревизионен акт № Р-22221015002713-091-001/06.04.2016 г., ведно със законната лихва от датата на влизане в сила на Решение №1134/07.07.2016 г. на Директора на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“-С. до датата на действителното ѝ изплащане.

2. Да се осъди ответника да заплати на ищеца исковата сума в размер на 1 600 лева, представляваща обезщетение за причинени имуществени вреди в производството по издаване и обжалване по административен ред на отменения Ревизионен акт № Р-22002216005109-091-001/14.03.2017 г., ведно със законната лихва от датата на влизане в сила на съдебното решение по дело № 7745/2017 г. по описа на Административен съд-София-град, трето отделените, 8-ми състав до датата на действителното ѝ изплащане.

По време на проведеното по делото открито съдебно заседание, ищецът, редовно призован, се представлява от адвокат Д., която поддържа исковата молба. В дадения от съда срок са представени допълнителни съображения в писмен вид.

Ответникът - Национална агенция за приходите, се представлява от юрисконсулт Й., която оспорва исковата молба. В дадения от съда срок са постъпили допълнителни писмени бележки.

Участвалият в производството по делото прокурор, като представител на СГП, изразява становище за неоснователност на предявените искове.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19 състав, след като взе предвид направените в исковата молба твърдения, изразеното становище на пълномощника на ответника и това на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че срещу оспорвания е образувано ревизионно производство със заповед за възлагане на ревизия от 20.04.2015 г. На 07.03.2016 г. му е бил връчен ревизионен доклад от 25.02.2016 г. Срещу доклада на 21.03.2016 г. е подадено писмено възражение на основание чл. 117 от ДОПК и са представени доказателства. Възражението е прието за неоснователно и е издаден Ревизионен акт № Р-22221015002713-091-001/06.04.2016 г. При оспорването му по административен ред, същият е отменен с решение № 1134 от 07.07.2016 г. на Директора на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“ и преписката е върната на съответния орган по приходите за възлагане на нова ревизия.

Със заповед от 25.07.2016 г. срещу К. С. А. е образувано повторно ревизионно производство. На 26.01.2017 г. е съставен ревизионен доклад, връчен на 06.02.2017 г. Срещу доклада на 20.02.2017 г. е подадено писмено възражение на основание чл. 117 от ДОПК. Възражението е прието за неоснователно и е издаден ревизионен акт № Р-22002216005109-091-001/14.03.2017 г. При оспорването по административен ред РА е частично отменен с решение № 895 от 08.06.2017 г. на Директора на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“. РА е оспорен в неотменената част пред АССГ и с решение № 6739 от 16.11.2018 г. по дело № 7745/2017 г. по описа на Административен съд-София-град, трето отделение, 8-ми състав, той е отменен изцяло.

Като писмени доказателства по делото са приети договори за правна защита и съдействие от 07.03.2016 г., 21.04.2016 г., 13.02.2016 г. и 22.03.2017 г., сключени между К. С. А. и адвокат В. В. с предмет подаване на възражение срещу цитираните по-горе ревизионни доклади и обжалване на издадените ревизионни актове по административен ред. И по четирите договора възнаградението е в размер на по 800 лв., платимо в брой.

В исковата молба се твърди, че са налице всички, предвидени в закона предпоставки, които обосновават възникването на отговорността на държавата за причинени на граждани и юридически лица вреди, вследствие на незаконосъобразни актове или действия на нейни органи или длъжностни лица. Доказано е наличието на претърпени вреди, изразяващи се в платено адвокатско възнаграждение за оспорване на посочените ревизионни актове и причинно-следствената връзка между тези вреди и отменените актове.

В писмения отговор на ответника се сочи, че искът е неоснователен, защото от представените договори за правна защита и съдействие не се установява категорично заплащането на адвокатско възнаграждение. Не са представени разписки за платените

суми и в договорите е посочено, че при неплащането им, адвокатът може да се снабди със заповед за изпълнение по реда на чл. 37 от Закона за адвокатурата.

Други доказателства от значение за предмета на спора по делото не са ангажирани.

По допустимостта на иска: искът е допустим. Той е предявен след отмяната на административен акт и срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт се твърди, че са причинени вредите. Ищецът е активно легитимиран и твърди, че е претърпял неимуществени вреди.

Разгледан по същество, искът е частично основателен.

В чл. 7 от Конституцията на Република България е предвидено, че държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Проекция на този принцип е разпоредбата на чл. 203 от АПК, съгласно която исковите за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на тази глава, а за неуредените въпроси се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

За да се разграничат отговорността за причинени вреди по чл. 45 и следващите от ЗЗД и тази по чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, следва да се направи анализ, чрез съпоставка на двете норми. На първо място различието по между им е свързано с тяхното основание. Отговорността по ЗЗД почива на забраната да не се вреди другиму, докато отговорността по ЗОДОВ е изградена върху идеята за задължение на държавата и общините да спазват правата и законните интереси на гражданите. Именно при неспазване на това основно задължение и когато в следствие на него е причинено увреждане на граждани и юридически лица, възниква основание за ангажиране на отговорност на съответните държавни институции. Съгласно чл. 205 от АПК това са юридическите лица, представлявани от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Отговорността по чл. 45 от ЗЗД и тази по ЗОДОВ се изграждат на различна плоскост. Елемент от фактическия състав на неправомерното увреждане по ЗЗД, свързан с неговата субективна страна, винаги е вината, т.е. субективното отношение на деликвента към протоправното деяние. Характерно е за втория вид отговорност е, че е обективна и безвиновна. Тя възниква само при или по повод на осъществяване на административната дейност на държавата или общините. Чл. 203 от АПК и чл. 1 от ЗОДОВ употребяват термините "актове", "действия" и "бездействия", за които легално определение няма в цитираните закони, но под "акт" не следва да се разбира всеки такъв на административен орган или длъжностно лице, а определена категория актове - нормативни, общи и индивидуални административни актове. Издаването на подобни актове е регламентирано в съответните закони. Касае се за всички видове административни актове, издавани от държавни или общински органи в кръга на законово определената им компетентност.

Държавата и общините ще носят отговорност за вреди, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Анализът на тази норма, налага разграничаване на дейността по издаване на административни актове и тази, която е проява на физическото действие или бездействие. Това има значение при решаване на въпроса за предпоставката, при която увреждания може да търси обезщетение. Незаконосъобразните административни актове са последица от несъобразност на поведението на длъжностните лица с

разпоредбите на закона или подзаконовите нормативни актове.

Активно легитимирана страна по иска по чл. 203 от АПК, може да бъде всяко лице, което твърди, че е претърпяло вреди, вследствие на незаконосъобразни актове, действия или бездействия на държавни и общински органи и длъжностни лица. Този иск представлява автономно средство за защита на частноправните субекти срещу несъобразена със закона административна дейност. Те обаче следва да докажат претърпените вреди, техния характер и размер и най-вече, че вредоносният резултат е в пряка причинно-следствена връзка с противоправното поведение на държавен или общински орган или длъжностно лице, при или по повод на изпълнението на административната дейност. Наличието на тези предпоставки ще бъде абсолютно условие за ангажиране на отговорността на държавата и съответно присъждане на обезщетение.

Деликтната отговорност на държавата/общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца (арг. чл. 154, ал. 1 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК) е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

Фактическият състав на предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ с оглед фактическите твърдения на ищеца включва в кумулативна даденост: 1. наличие на издаден административен акт или действие на длъжностно лице или орган на ответника; 2. незаконосъобразност на акта или действието; 3. причинена вреда и нейния размер; 4. причинна връзка между незаконосъобразното действие на длъжностно лице или орган на ответника и настъпилите вредоносен резултат.

Първата предпоставка в случая е доказана – от органите по приходите при ТД на НАП, [населено място] са издадени Ревизионни актове № Р-22221015002713-091-001/06.04.2016 г. и № Р-22002216005109-091-001/14.03.2017 г.

Според настоящия съдебен състав е доказана втората предпоставка – отмяна на ревизионните актове поради тяхната незаконосъобразност, вследствие на оспорването им по предвидения в закона ред. Първият е бил отменен изцяло при оспорването по административен ред, а вторият е бил отменен частично при оспорването по административен ред и изцяло при инициираната в следствие съдебна проверка.

Производството по обжалване на ревизионните актове е специфично и изисква задължително оспорване по административен и съдебен ред.

В случая е безспорно, че е проведено оспорване по административен ред, при което при първата ревизия е било напълно успешно, а при повторната частично. Независимо от факта, че Р-22002216005109-091-001/14.03.2017 г. не е бил отменен изцяло от директора на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“, неговото решение е постановено в резултат на изготвената от адвокат В. жалба срещу РА.

К. С. А. се възползвал от възможността по чл. 156 от ДОПК и е оспорил РА, в неотменената му част пред АССГ и с решение № 6739 от 16.11.2018 г. по дело № 7745/2017 г. по описа на Административен съд-София-град, трето отделение, 8-ми състав, той е отменен изцяло. С оглед на изхода на спора са му присъдени разноски в общ размер на 1320 лв., от които платено адвокатско възнаграждение в размер на 800 лв. Жалбоподателят е поискал и присъждането на 2400 лв. адвокатско възнаграждение, платено за подадените възражения срещу РД и за подадените жалби срещу РА до Директора на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“. Ответникът е поискал намаляване на присъденото адвокатско възнаграждение, поради

прекомерност. С допълнително решение от 05.03.2019 г., съдът е изменил решението си, в частта за разноските, като е отхвърлил молбата на К. С. А. за присъждане на разноски, направени в хода на административното производство, мотивирайки се, че в чл. 161, ал. 1 от ДОПК е предвидено присъждане на разноските и адвокатско възнаграждение по делото, а не изобщо за всяко производство по обжалване на административен акт по реда на ДОПК. На жалбоподателя са присъдени разноски за платено адвокатско възнаграждение в минимален размер от 300 лв., на основание ниския размер на материалния интерес – 2,05 лв.

Предвид на обстоятелството, че в закона не е предвидено търсеното и съответно заплащането на разноски в случай на оспорване по административен ред, обезвреждането на вредите, в този случай, безспорно би могло да се реализира по реда на чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Според настоящия съдебен състав в разглеждания казус са налице и третата и четвъртата предпоставки за реализиране на отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Следва да се отбележи, че възражението на ответника, че непредставянето на разписки за платени суми е предпоставка за недоказаност на иска, е неоснователно.

Съдебни разноски за адвокатско възнаграждение се присъждат, когато страната е заплатила възнаграждението. В договора следва да е вписан начинът на плащане – ако е по банков път, задължително се представят доказателства за това, а ако е в брой, то тогава вписването за направеното плащане в договора за правна помощ е достатъчно и има характера на разписка.

Това приема Общото събрание на гражданската и търговска колегия на Върховния касационен съд (ВКС) в Тълкувателно решение от 6 ноември 2013 г. по тълкувателно дело № 6/2012 г., посветено на съдебните разноски.

ВКС посочва, че само когато е доказано извършването на разноски в производството, те могат да се присъдят по правилата на чл. 78 ГПК. Ето защо, в договора за правна помощ следва да бъде указан видът на плащане, освен когато начинът на плащането е указан задължително в нормативен акт – например по банков път. Тогава, както и в случаите, при които е договорено такова заплащане, то следва да бъде документално установено със съответните банкови документи, удостоверяващи плащането. Когато възнаграждението е заплатено в брой, този факт следва да бъде отразен в договора за правна помощ, а самият договор да е приложен по делото. В този случай той има характер на разписка, с която се удостоверява, че страната не само е договорила, но и заплатила адвокатското възнаграждение.

В случая е безспорно, че от изброените по-горе четири договора за правна защита и съдействие, се установява, че страните са се съгласили, договорените възнаграждения от по 800 лева (общо 3200 лв.) за изготвяне на жалби възражения и жалби срещу РД, респективно срещу РА, да бъдат платени веднага и в брой, т.е. при неоспорване на представените документи, следва да се приеме, че сумите са били платени. Безспорно, потърсената адвокатска помощ и платеният адвокатски хонорар, е пряка и непосредствена последица от съставените РД и РА. Независимо от факта, че РД не административен акт, подлежащ на самостоятелно оспорване, същият се явява неразделна част от РА, на основание чл. 120, ал. 2 от ДОПК, поради което съставяне на възражение срещу него и съответно заплащане на адвокатско възнаграждение за това, несъмнено е във връзка със сложния фактически състав по оспорването на РА по административен ред. Обжалването на този акт по реда на чл. 155 от ДОПК е законово регламентирано и е единствено средство за защита на лицето. Иначе казано,

съставените от органите по приходите РД и РА, с които за лицето са установени неплатени публични задължения, са необходимите условия за сключването на договора за правна защита и съдействие, за извършване на процесуално представителство, съответно за плащането на адвокатския хонорар и причиняването на вреди на ищеца. Заплатеното адвокатско възнаграждение представлява вреда, тъй като е налице отрицателно изменение в имущественото състояние на ищеца в резултат на незаконосъобразно издадените административни актове, дори и когато това намаляване на имуществото на ищеца представлява правомерното извършване на разходи за адвокатски хонорар за процесуално представителство и правна защита срещу тези актове.

Предвид на изложеното, следва да се приеме, че предявените иски са доказани, следователно основателни.

От друга страна съдът намира за основателно направеното от представителя на СГП възражение за прекомерност на заплатените адвокатски възнаграждения за изготвянето на възражения срещу РД и жалби срещу РА.

В свое Тълкувателно решение № 1 от 15.03.2017 г. на ВАС по т. д. № 2/2016 г., ВАС посочва, че възражението по чл. 78, ал. 5 от ГПК за прекомерност на платения адвокатски хонорар при несъответствие с действителната фактическа и правна сложност на делото и възможността на съда да го намали до минималния такъв, определен от наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата, е действително една от възможностите на страната, в случая държавата, да защити правата си и да не позволи на ответната страна да бъде присъден хонорар, несъответстващ на критериите на този член от закона - "справедлив и обоснован". Делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са иски производствени, те се развиват по правилата на ГПК, доколкото материята не е уредена от АПК, и в тях страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. Институтът на обезщетението от непозволено увреждане не е и не може да се превърне обаче в средство за неоснователно обогатяване, поради което и съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение, който да отговаря на критериите на чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата - да е "обоснован и справедлив", т.е. да е съразмерен на извършената правна защита и съдействие и да обезщети страната за действително понесените от нея вреди от причиненото и от държавния орган непозволено увреждане, без да накърнява или да облагодетелства интересите на която и да е от страните в производството.

В разглеждания казус е безспорно, че адвокат В. е изготвила две възражения срещу РД и две жалби срещу РА, в рамките на проведеното административно ревизионно производство. Прави впечатление обаче, че съдържанието им е почти идентично, т.е. не са положени никакви особени и индивидуално насочени усилия и способности, свързани с изготвянето на всеки един от четирите документа. Основен аргумент за това, че платените адвокатски възнаграждения не отговарят на установените принципи на обоснованост и справедливост е факта, че при първата ревизия материалният интерес

(установеното с РА публично задължение) е бил 8,38 лв., а при втората – 26,28 лв. При този интерес, заплатено адвокатско възнаграждение от 3200 лв., в никакъв случай не може да бъде справедливо. Съдът намира, че възнаграждение в размер от по 300 лв. (съгласно чл. 8 ал. 1, т. 1 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, в действащата към момента на сключването на договорите за правна защита и съдействие, редакция) за всяко от проведените две административни обжалвания на РА, включително и за изготвяне на възраженията срещу РД, е справедливо и обосновано.

С оглед основателността на главния иск, съдът установява основателност и на акцесорната претенция на ищеца за заплащане на обезщетение за забава в размер на законната лихва върху уважения размер на обезщетението за причинени имуществени вреди, считано от: 1. датата на влизане в сила на Решение № 1134/07.07.2016 г. на Директора на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“, [населено място] до датата на действителното ѝ изплащане и 2. датата на влизане в сила на съдебното решение по дело № 7745/2017 г. по описа на Административен съд-София-град, трето отделение, 8-ми състав до датата на действителното ѝ изплащане (съобразно отправения към съда петитум, който го ограничава в правомощието му да приеме по-ранен момент на настъпване на изискуемостта на ищцовото притезание). И двете вземания на ищеца имат характер не на лихва, а на обезщетение (всяко от които дължимо на различно правно основание и измеримо с размера на законната лихва, определена от Министерски съвет).

На основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ предвид частичното уважаване на предявения иск, основателна е претенцията на ищеца за присъждане на сторените в производството разноски, съразмерно с уважената част. Съдът намира за неоснователно възражението за ответника за прекомерност на платеното адвокатско възнаграждение. Според разпоредбата на чл. 8 ал. 1, т. 1 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, действаща към момента на сключването на договора за правна защита и съдействие – 04.05.2020 г. минималния размер адвокатско възнаграждение за защита по дела при интерес от 1000 до 5000 лв. е 300 лв. плюс 7 % за горницата над 1000 лв., т.е. в случая минималното адвокатско възнаграждение е 454 лв. По делото освен жалбата са изготвени и писмено становище по отговора на ответника, писмена защита и допълнение към писмената защита, поради което възнаграждение в размер на 800 лв. не е прекомерно.

На основание чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ предвид частичното отхвърляне на предявения иск, основателна е претенцията на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение, съразмерно на отхвърлената част.

Водим от горното, на основание чл. 203 от АПК, **Административен Съд С. - град, I отделение, 19 състав,**

РЕШИ:

ОСЪЖДА Националната Агенция за Приходите да заплати на К. С. А. от

[населено място], с ЕГН [ЕГН] сума в размер на 300 (триста) лева, представляваща обезщетение за причинени имуществени вреди в производството по издаване и обжалване по административен ред на отменения Ревизионен акт № Р-22221015002713-091-001/06.04.2016 г., ведно със законната лихва от датата на влизане в сила на Решение №1134/07.07.2016 г. на Директора на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“, [населено място] до датата на действителното ѝ изплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** иска до пълния му размер от 1600 лева.

ОСЪЖДА Националната Агенция за Приходите да заплати на К. С. А. от [населено място], с ЕГН [ЕГН] сума в размер на 300 (триста) лева, представляваща обезщетение за причинени имуществени вреди в производството по издаване и обжалване по административен ред на отменения Ревизионен акт № Р-22002216005109-091-001/14.03.2017 г., ведно със законната лихва от датата на влизане в сила на съдебното решение по дело № 7745/2017 г. по описа на Административен съд-София-град, трето отделените, 8-ми състав до датата на действителното ѝ изплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** иска до пълния му размер от 1600 лева.

ОСЪЖДА Националната Агенция за Приходите да заплати на К. С. А. от [населено място], с ЕГН [ЕГН] на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, във връзка с чл. 8, ал. 1, т. 1 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, в действащата към момента на сключването на договора за правна защита и съдействие редакция, сума в размер на 160 (сто и шестдесет) лева, представляваща платено адвокатско възнаграждение, съразмерно на уважената част от иска и 10 (лева) внесена държавна такса.

ОСЪЖДА К. С. А. от [населено място], с ЕГН [ЕГН] да заплати на Националната агенция за приходите на основание чл. 24 от Наредба за заплащането на правната помощ, във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ, във връзка с чл. 78, ал. 8 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК, сумата от 100 (сто) лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение, съразмерно на отхвърлената част от иска, за осъществено процесуално представителство по административно дело № 4012 по описа за 2020 г. на Административен съд София - град.

Решението подлежи на обжалване чрез Административен съд София-град пред Върховен административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.